

законодавстві, а у зв'язку з наслідками їх використання. Так, відомим для цивілістики є поняття джерела підвищеної небезпеки. Водночас в публічному праві використовується досить широкий спектр схожих термінів – «потенційно небезпечні об'єкти та об'єкти життєзабезпечення», «особливо важливі об'єкти», «небезпечні промислові об'єкти», «критично важливі об'єкти», «об'єкти підвищеного ризику», «гіпераварійні об'єкти» та ін. [4, с. 14].

Отже, викладене вище переконливо доводить не тільки складність розуміння об'єктів прав, різних їх видів, але і ускладнює їх регулювання, яке повинне бути погоджене певним чином з урахуванням всіх аспектів.

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року із змінами та доповненнями). // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Підпригора О.А. Основи римського приватного права: Підруч. для студ. юрид. вузів і ф-тів. – К.: Вентурі, 1997. – 333 с.
3. Скрипник В.Л. Речі з родовими ознаками як об'єкти цивільних прав // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2017. – № 42 – С. 93–97.
4. Спасибо-Фатєєва І. В. Види об'єктів цивільних прав // Часопис цивілістики. – 2015. – № 18 – С. 13–18.

Дрянова Л.В.

студентка,

*Черкаський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»*

ФРАНЧАЙЗИНГ В УКРАЇНІ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

З розвитком різних видів бізнесу в Україні, договір про комерційну концесію набирає ширшого застосування. За схемою даного договору працюють: «Кока-кола», «Фанта», «Макдональдс» та інші.

Мета даної теми полягає у розкритті поняття та сутності договору про комерційну концесію. А також розмежування даного договору і його елементів від інших відомих договорів (договору комісії, договору про спільну діяльність, договору купівлі-продажу).

Актуальність теми полягає у тому, що договір комерційної концесії знайшов своє відображення у Цивільному, Господарському Кодексах України і є ефективним механізмом подолання інвестиційної кризи і створення сприятливих умов для розвитку малого підприємництва в Україні.

Дослідження договору комерційної концесії знайшли своє відображення у працях таких вчених, як: Я. О. Сидорова, Л. І. Шеховцова, Д. П. Землякова, В. М. Крижної та інших.

У договорі комерційної концесії присутні елементи інших договорів, таких як: ліцензійний договір (використання користувачем прав на результати інтелектуальної власності), договір купівлі-продажу (придбання користувачем необхідного для нього обладнання), договір про спільну

діяльність (досягнення загальних цілей та збільшення ринку збуту шляхом співпраці сторін).

М. І. Брагінський та В. В. Вітрянський вказують, що даний договір відноситься до договорів про передання майна в оплатне користування [1, с. 399].

У Цивільному кодексі України, договір комерційної концесії визначено як самостійний вид договору. Договір комерційної концесії – це договір, за яким одна сторона (правоволоділець) зобов'язується надати другій стороні (користувачеві) за плату право користування відповідно до її вимог комплексом належних цій стороні прав з метою виготовлення та (або) продажу певного виду товару та (або) надання послуг [2].

Предметом договору комерційної концесії за ГК України є використання ділової репутації і комерційного досвіду правоволоділця, а за ЦКУ то до предмету договору також належать об'єкти права інтелектуальної власності (винаходів, комерційних таємниць) правоволоділця.

Сторонами можуть виступати лише фізичні та юридичні особи, які є суб'єктами підприємницької діяльності. Правоволоділець – виробник товарів, зацікавлений в розширенні свого бізнесу і має ділову репутацію. Користувач – юридична чи фізична особа, суб'єкт підприємницької діяльності. Користувачеві надається право використовувати ділову репутацію та комерційний досвід правоволоділця різними законними шляхами. А правоволоділець відповідно має надати інструкцій з експлуатації концесійної системи та за необхідністю надати професійне навчання користувача та його працівників. Права та обов'язки сторін є кореспондуючими. Коло надання прав і обов'язків сторін обумовлюється метою договору. Тобто розширенням бізнесу правоволоділця шляхом дозволу (ліцензії) на використання користувача виняткових прав [3, с. 91].

Ціною у договорі комерційної концесії виступає винагорода, яка сплачується правоволоділцю. На практиці така винагорода складається з таких частин: плати за приєднання до фірмової мережі правоволоділця та подальших періодичних платежів, що визначаються у відсотках від прибутку користувача [4, с. 12].

Форма договору комерційної концесії, на відміну від інших договорів, обов'язково має бути письмовою і державно зареєстрованою [2]. Договір може бути укладеним між сторонами даного договору і тоді матимуть місце внутрішні відносини. Якщо договір виникає між користувачем і третіми особами (наприклад при укладенні договору купівлі-продажу) то місце матимуть зовнішні відносини. Але особливістю є те, що договір з третьою особою має бути з використанням предмета договору комерційної концесії.

Виконання договору комерційної концесії належним чином забезпечує досягнення мети, яка була поставлена. У результаті такого виконання, сторони можуть вирішити продовжити його на новий строк. Тут виникали питання, на яких умовах буде здійснюватись продовження даного договору? І якщо користувач не належним чином виконував свої обов'язки то чи може правоволоділець відмовитись від продовження договору?

Цивільний кодекс України передбачив можливість виникнення таких проблем і тому праволоділець має право відмовитись від укладання договору із користувачем на новий строк.

В залежності від сфери застосування договору виділяють основні види комерційної концесії. Обробна, сервісна, торговельна, територіальна та первинна комерційні концесії.

Припинення договору франчайзингу можливе за таких умов. Загальна умова – домовленість сторін. Одним із випадків домовленості є встановлення процедури розірвання безстрокового договору. Вона відбувається лише за надсиланням попереднього повідомлення (не менше як за шість місяців). Інша умова припинення договору виникає при неможливості виконання умов, які вказані у договорі (наприклад: законодавча заборона реалізації товарів). У Цивільному кодексі є і додаткові підстави припинення достроково договору. До таких відноситься оголошення одну із сторін договору неплатоспроможною.

Але процедура визнання юридичної особи банкрутом регламентована законом «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» і тут постає питання, чи у випадку оголошення праволоділця або користувача банкрутом, договір повинен припинятись? Кредитор і боржник самостійно вирішують наявність чи відсутність факту неплатоспроможності. І тут вже праволоділець може на свій розсуд розстрочити виконання грошового зобов'язання користувача. Таким чином, дана підстава не має нести автоматичне припинення договору.

Отже, договір комерційної концесії є новим правовим інститутом. Він закріплений одночасно в ЦКУ і ГКУ, істотними умовами у договорі виступає предмет і ціна. Даний договір є самостійним видом договору в групі договорів у сфері інтелектуальної власності і це повністю відповідає його правовій природі. Договір комерційної концесії набирає все більшого розповсюдження і більшого використання підприємцями задля розширення сфери свого бізнесу і переходу на європейський рівень обслуговування.

Список використаних джерел:

1. Брагинский М. И. Договорное право / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – М. : Статут, 2001. – Книга 1 : общие положения. – 800 с.
2. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 : за станом на 19.07.2017 // Відомості Верховної Ради України : Офіц. вид. – 2003. – № 40, стаття 1115.
3. Бачур В. И. Сравнительно-правовая характеристика лицензионного договора и договора коммерческой концессии (франчайзинга) / В.И. Бачур // Вісник Одеського національного університету. – 2008. – Том 13. – Вип. 10 : Сер. «Правознавство». – С. 89–95.
4. Стасюк Р. Концесійний договір // Юрид. вісн. України. – 2003. – 8–14 берез. – № 10 (402). – С. 12.